

Верховний
Суд

Нарада-семінар з актуальних питань застосування чинного законодавства в умовах воєнного стану: процесуальні аспекти (питання, судовий контроль за виконанням судових рішень)

Євгеній Краснощоків
суддя Верховного Суду

Кропивницький апеляційний суд
27 червня 2025 року

Вирішення позовних вимог про зобов'язання селищної (сільської, міської) ради прийняти рішення про затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельних ділянок позивачам та передачу їх у власність громадянам для ведення особистого селянського господарства.

Встановлено, що позивачі пройшли всі етапи процедури безоплатної приватизації земельної ділянки, проект землеустрою відповідав вимогам закону, проте орган місцевого самоврядування відмовив у затвердженні проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки та надання її у власність.

Як вирішити позовну вимогу про зобов'язання селищної (сільської, міської) ради прийняти рішення про затвердження проекту ... у випадку, коли на час ухвалення судового рішення (зокрема при перегляді справи в апеляційному порядку) спірна земельна ділянка передана у власність іншій особі, яка не є учасником у цій справі.

Тлумачення пункту 6 частини другої статті 356, частин першої-третьої статті 367 ЦПК України свідчить, що апеляційний суд може встановлювати нові обставини, якщо їх наявність підтверджується новими доказами, що мають значення для справи (з урахуванням положень про належність і допустимість доказів), які особа не мала можливості подати до суду першої інстанції з поважних причин, доведених нею. У разі надання для дослідження нових доказів, які з поважних причин не були подані до суду першої інстанції, інші особи, які беруть участь у справі, мають право висловити свою думку щодо цих доказів як у запереченні на апеляційну скаргу, так і в засіданні суду апеляційної інстанції. Вирішуючи питання щодо дослідження доказів, які без поважних причин не подавалися до суду першої інстанції, апеляційний суд повинен врахувати як вимоги частини першої статті 44 ЦПК України щодо зобов'язання особи, яка бере участь у справі, добросовісно здійснювати свої права та виконувати процесуальні обов'язки, так і виключне значення цих доказів для правильного вирішення справи. Про прийняття та дослідження нових доказів, як і відмову в їх прийнятті, апеляційний суд зобов'язаний мотивувати свій висновок в ухвалі при обговоренні заявленого клопотання або в ухваленому судовому рішенні.

Верховний Суд вважає за необхідне зазначити про те, що **така обставина, як відсутність існування доказів на момент прийняття рішення суду першої інстанції, взагалі виключає можливість прийняття судом апеляційної інстанції додаткових доказів у порядку статті 367 ЦПК України незалежно від причин неподання позивачем таких доказів.** Навпаки, саме допущення такої можливості судом апеляційної інстанції матиме наслідком порушення вищенаведених норм процесуального права, а також принципу правової визначеності, ключовим елементом якого є однозначність та передбачуваність правозастосування, а отже системність та послідовність у діяльності відповідних органів, насамперед судів.

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Третьої судової палати Касаційного цивільного суду від 07 липня 2021 року у справі № 509/4286/16-ц (провадження № 61-2393св21)

Апеляційний суд перевіряє законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції в межах доводів апеляційної скарги та вимог, заявлених в суді першої інстанції. При цьому суд апеляційної інстанції перевіряє законність рішення суду першої інстанції в межах тих обставин та подій, які мали місце під час розгляду справи судом першої інстанції (див. постанову Великої Палати Верховного Суду від 27 червня 2018 року у справі № 756/1529/15-ц (провадження № 14-242цс18)).

У постанові Великої Палати Верховного Суду від 06 листопада 2019 року у справі № 509/1350/17, на яке є посилання в питанні та яка ухвалена в порядку адміністративного судочинства, вказано, що: рішення суб`єкта владних повноважень у сфері земельних відносин може оспорюватися з точки зору його законності, а вимоги про визнання рішення незаконним - розглядатися в порядку цивільного або господарського судочинства, якщо за результатами реалізації рішення у фізичної чи юридичної особи виникло право цивільне й спірні правовідносини, на яких ґрунтується позов, мають приватноправовий характер. У такому випадку вимога про визнання рішення незаконним може розглядатися як спосіб захисту порушеного цивільного права за статтею 16 Цивільного кодексу України та пред`являтися до суду для розгляду в порядку цивільного або господарського судочинства, якщо фактично підґрунтям і метою пред`явлення позовної вимоги про визнання рішення незаконним є оспорювання цивільного речового права особи (наприклад, права власності на землю), що виникло в результаті та після реалізації рішення суб`єкта владних повноважень.

Якщо ж особа звертається до відповідного органу з клопотанням про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки, за результатами розгляду якого цей орган приймає відповідне рішення, то в цих правовідносинах відповідач реалізує свої контрольні функції у сфері управління діяльністю, що підпадає під юрисдикцію адміністративного суду.

32. Аналогічна правова позиція висловлена Великою Палатою Верховного Суду в постановках від 30 травня 2018 року у справі № 826/5737/16, від 13 червня 2018 року у справі № 307/2765/15-ц, від 28 листопада 2018 року у справі № 463/1865/17, від 15 травня 2019 року у справі № 729/608/17, від 15 травня 2019 року у справі № 352/1414/15-ц, від 12 червня 2019 року у справі № 749/942/18 та інших.

Отже, суди першої та апеляційної інстанцій дійшли правильного висновку про те, що цей спір підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Отже, вимоги про зобов'язання селищної (сільської, міської) ради прийняти рішення про затвердження проекту у випадку, коли на час ухвалення судового рішення спірна земельна ділянка передана у власність іншій особі, яка не є учасником у цій справі, є неналежним способом захисту цивільного права позивача.

?

Ефективний спосіб захисту для особи, якій відмовлено у затвердженні проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки та надання її у власність у випадку, коли спірна земельна ділянка, на яку позивач розробив проектну документацію, передана іншій особі?

ОСОБА_1 звернувся із позовом до Головного управління Держгеокадастру у Хмельницькій області (далі - ГУ Держгеокадастру у Хмельницькій області), ОСОБА_2 про визнання наказу про надання у користування земельної ділянки на умовах оренди протиправним та його скасування, визнання договору оренди землі недійсним і скасування рішення про державну реєстрацію права оренди земельної ділянки.

може кваліфікуватися як недобросовісна така поведінка власника земельної ділянки (в особі органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування), коли він необґрунтовано зволікає з наданням дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки, не повідомляє чи несвоєчасно повідомляє про відмову у наданні дозволу або не наводить вичерпні мотиви такої відмови, **надає дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки, завідомо знаючи про перешкоди у наданні земельної ділянки в оренду**, необґрунтовано зволікає з розглядом проекту землеустрою щодо відведення, безпідставно відмовляє у його затвердженні і у той же час надає дозвіл на розробку проекту землеустрою та затверджує цей проект щодо іншої особи.

З іншого боку, якщо особа, отримавши дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки, сама зволікає з його розробкою та поданням на затвердження, вона цілком може очікувати, що земельна ділянка буде надана в користування іншій особі. Не вважатиметься добросовісною і поведінка особи, яка отримала дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки, розробила проект та подала його на затвердження, завідомо знаючи про перешкоди у наданні земельної ділянки в оренду.

Виходячи з викладеного Велика Палата Верховного Суду дійшла висновку, що **неможливо надати єдину універсальну відповідь на питання про те, чи є поведінка органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування, який надав дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки кільком особам, правомірною чи неправомірною**. Відповідь на це питання залежить від оцінки такої поведінки як добросовісної чи недобросовісної, і така оцінка має здійснюватися у кожній справі окремо виходячи з конкретних обставин справи.

Велика Палата Верховного Суду також звертає увагу на те, що звернення особи до органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування з метою отримання земельної ділянки в оренду зумовлене інтересом особи на отримання цієї земельної ділянки, за відсутності для цього законних перешкод.

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 29 вересня 2020 року у справі № 688/2908/16-ц (провадження № 14-28цс20)

ОСОБА_1 звернувся до суду з позовом до головного управління Держгеокадастру у Черкаській області (далі - ГУ Держгеокадастр у Черкаській області), ОСОБА_2, товариства з обмеженою відповідальністю «Наше Зерно Плюс» (далі - ТОВ «Наше Зерно Плюс»), державного реєстратора виконавчого комітету Мошнівської сільської ради Черкаського району Черкаської області Цьопа Б. А. **про визнання незаконними та скасування наказів ГУ Держгеокадастру у Черкаській області, визнання незаконними та скасування рішення державного реєстратора виконавчого комітету Мошнівської сільської ради Черкаського району Черкаської області, визнання договору оренди землі недійсним та зобов'язання вчинити певні дії.**

під час передачі у власність ОСОБА_2 спірної земельної ділянки ГУ Держгеокадастру у Черкаській області не було дотримано вимог, передбачених Конституцією України та ЗК України, що з урахуванням положень статей 203, 215 ЦК України, є правовою підставою для визнання оспореного договору оренди землі недійсним. Доводи касаційної скарги про те, що ОСОБА_2 першим пройшов всі передбачені земельним законодавством процедури безоплатної приватизації земельної ділянки, а тому першим отримав легітимні сподівання та правомірні очікування на законне завершення такої процедури - прийняття ГУ Держгеокадастру у Черкаській області рішення про затвердження проекту землеустрою та надання йому спірної земельної ділянки у власність є безпідставними, оскільки спростовуються змістом положень статті 118 ЗК України, відповідно до яких завершальним етапом процедури безоплатної приватизації земельних ділянок є саме затвердження проекту землеустрою та передача (надання) земельної ділянки у власність. **На відмінну від ОСОБА_2, ОСОБА_1 першим подав належно оформлену заяву про затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність для ведення особистого селянського господарства, а тому першим отримав легітимні сподівання та правомірні очікування на законне завершення такої процедури - прийняття ГУ Держгеокадастру у Черкаській області рішення про затвердження проекту землеустрою та надання йому спірної земельної ділянки у власність.**

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду від 02 червня 2021 року у справі № 00/316/20-ц

ОСОБА_1 звернувся до суду з позовом до головного управління Держгеокадастру у Черкаській області (далі - ГУ Держгеокадастр у Черкаській області), ОСОБА_2, товариства з обмеженою відповідальністю «Наше Зерно Плюс» (далі - ТОВ «Наше Зерно Плюс»), державного реєстратора виконавчого комітету Мошнівської сільської ради Черкаського району Черкаської області Цьопа Б. А. **про визнання незаконними та скасування наказів ГУ Держгеокадастру у Черкаській області, визнання незаконними та скасування рішення державного реєстратора виконавчого комітету Мошнівської сільської ради Черкаського району Черкаської області, визнання договору оренди землі недійсним та зобов'язання вчинити певні дії.**

встановивши, що проекти землеустрою щодо відведення земельної ділянки замовлялися ОСОБА_6 та ОСОБА_7 з метою зміни цільового призначення спірної земельної ділянки, а не з метою її формування, яку було сформовано, присвоєно кадастровий номер, тобто визначено її як **об'єкт цивільних прав не за розробленим за замовленням відповідача проектом землеустрою, суди зробили правильний висновок, що посилення відповідача на те, що ним розроблено проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки раніше ніж позивачем правового значення для правильного вирішення цієї справи немає.** Тому є обґрунтованим висновок судів, що за встановлених обставин цієї справи визначальним є завершальний етап процедури безоплатної приватизації земельних ділянок - затвердження проекту землеустрою та передача (надання) земельної ділянки у власність. Встановивши, що після розроблення проекту землеустрою та його погодження у порядку статті 186-1 ЗК України ОСОБА_6 раніше звернувся до ГУ Держгеокадастру у Черкаській області із заявою про затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність для ведення особистого селянського господарства, суди правильно вважали, що саме позивач мав законні сподівання на оформлення права власності на земельну ділянку, за відсутності для цього законних перешкод, а відмова йому у затвердженні проекту свідчить про фактичне надання ГУ Держгеокадастру у Черкаській області необґрунтованої переваги у відведенні земельної ділянки відповідачу

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 23 лютого 2022 року в справі № 700/301/20

У справі, що переглядається, ГУ Держгеокадастру у Миколаївській області затверджуючи проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки ОСОБА_2 , **не враховано, що та ж сама земельна ділянка є сформованою раніше на підставі проекту землеустрою іншої особи (ОСОБА_1)**. Зазначене є порушенням вимог статті 79-1 ЗК, статті 50 Закону України «Про землеустрій», метою яких і є уникнення конфлікту між заінтересованими особами, так і положень Конституції України щодо обов'язку органів державної влади діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією України та законами України, забезпечувати рівність конституційних прав і свобод громадян. ГУ Держгеокадастру у Миколаївській області, всупереч наданим йому повноваженням, не ухвалило рішення, за наявності для того законних підстав, про відмову в затвердженні проекту землеустрою за зверненням ОСОБА_2 , чим порушило права та законні інтереси першого заявника **на отримання у власність (приватизацію) земельної ділянки в межах встановлених норм, за відсутності для цього законних перешкод.**

Схожий висновок зроблений у постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 31 липня 2019 року у справі № 472/1286/17-ц (провадження № 61-42797св18).

За таких обставин колегія суддів погоджується з висновками судів першої та апеляційної інстанцій щодо задоволення вимог первісного позову про необхідність **скасування наказу ГУ Держгеокадастру у Миколаївській області від 29 червня 2017 року № 14-9124/14-17-СГ про затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність ОСОБА_2** спірної земельної ділянки, державної реєстрації права власності ОСОБА_2 , і, відповідно, з висновком про відмову в задоволенні зустрічного позову, вимоги за яким мають взаємовиключний характер з вимогами за первісним позовом.

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 11 листопада 2020 року у справі № 472/1282/17

Судовий контроль за виконанням судових рішень

Розділ VI

ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ РІШЕНЬ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ ТА РІШЕНЬ ІНШИХ ОРГАНІВ (ПОСАДОВИХ ОСІБ)

Розділ VII

СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ РІШЕНЬ

Закон № 4094-IX від 21.11.2024 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення положень про судовий контроль за виконанням судових рішень»

1) статті 148 доповнити абзацом сьомим такого змісту:

"Під час здійснення судового контролю за виконанням судового рішення суд може стягнути в дохід державного бюджету з відповідача, боржника чи їх керівників (якщо відповідач, боржник є юридичною особою) штраф у сумі **від двадцяти** до сорока розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб";

7) викласти в такій редакції:

"Стаття 447. Судовий контроль за виконанням судових рішень у цивільних справах

1. Судовий контроль за виконанням судових рішень у цивільних справах здійснює суд, який розглянув справу як суд першої інстанції.

2. Суд може здійснювати судовий контроль за виконанням судового рішення у порядку, встановленому цим розділом";

13) Розділ VII доповнити статтями 453¹-453⁴ такого змісту:

"Стаття 453¹. Заява про зобов'язання подати звіт про виконання судового рішення

1. Суд, який розглянув справу як суд першої інстанції, за письмовою заявою стягувача може зобов'язати боржника подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення **в цивільних справах**:

4. Якщо боржником, який не виконує судове рішення, є орган **державної** влади, орган місцевого самоврядування, суб'єкт господарювання державного або комунального сектору економіки, суд за письмовою заявою стягувача та за умови відкриття виконавчого провадження **зобов'язує такого боржника** подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення **незалежно від характеру спору**.

Стаття 453⁴. Рішення за наслідками розгляду звіту про виконання судового рішення

3. У разі постановлення ухвали про відмову у прийнятті звіту **суд застосовує до боржника** захід процесуального примусу у виді штрафу, а також додатково може встановити новий строк для подання звіту відповідно до частини третьої статті 453² цього Кодексу або за власною ініціативою розглянути питання про зміну способу і порядку виконання судового рішення.

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 14 травня 2025 року у справі № 2/1522/11652/11 (провадження № 14-137цс24)

Законодавець чітко передбачив два випадки, коли державний (приватний) виконавець зобов'язаний зняти арешт з майна боржника, та зазначити про це у відповідній постанові, а саме:

- у разі закінчення виконавчого провадження (крім направлення виконавчого документа за належністю іншому органу державної виконавчої служби, офіційного оприлюднення повідомлення про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури, закінчення виконавчого провадження за рішенням суду, винесеним у порядку забезпечення позову чи вжиття запобіжних заходів, а також крім випадків нестягнення виконавчого збору або витрат, пов'язаних з організацією та проведенням виконавчих дій);
- у разі повернення виконавчого документа до суду або іншого органу (посадовій особі), який його видав.

Законодавством не передбачено обов'язку державного (приватного) виконавця зняти арешт, накладений на майно боржника, у разі повернення виконавчого документа стягувачу, оскільки таке повернення не свідчить про закінчення виконавчого провадження та у такому випадку стягувач має право повторно звернутися із заявою про примусове виконання рішення суду, яке не виконано, протягом встановлених законом строків.

Повернення виконавчого документа стягувачу не є підставою для зняття арешту з майна боржника (за виключенням випадків, передбачених у частині третій статті 37 Закону № 1404-VIII).

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 05 травня 2020 року у справі № 554/8004/16 (провадження 14-431цс19)

Спори, пов'язані з належністю майна, на яке накладений арешт, відповідно до статей 15 і 16 ЦПК України у редакції, що була чинною 15 грудня 2017 року, суди розглядають у порядку цивільного судочинства у позовному провадженні, якщо існує спір щодо визнання права власності на майно та однією зі сторін відповідного спору є фізична особа, крім випадків, коли розгляд таких справ відбувається за правилами іншого судочинства. У разі якщо опис та арешт майна проводився державним виконавцем, **скарга сторони виконавчого провадження розглядається в порядку, передбаченому розділом VII ЦПК України у вказаній редакції. Інші особи**, які є власниками (володільцями) майна і які вважають, що майно, на яке накладено арешт, належить їм, а не боржникові, можуть звернутися до суду з **позовом про визнання права власності на це майно та про зняття з нього арешту**. Відповідачем у справах за позовами про звільнення майна з-під арешту є боржник або особа, в інтересах якої накладено арешт на майно у виконавчих провадженнях, оскільки задоволення такого позову може безпосередньо вплинути на права та законні інтереси сторін спірних правовідносин щодо такого майна.

Постанова Верховного Суду складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду від 22 грудня 2021 року у справі № 645/6694/15

Законом № 1404-VIII не врегульовано правовідносини щодо припинення заходів примусового виконання виконавчого документа у зв'язку з його добровільним виконанням після повернення виконавчого документа стягувачу з підстав відсутності майна у боржника, на яке може бути звернено стягнення.

Отже, наявність протягом тривалого часу нескасованого арешту на майно боржника, за умови відсутності **виконавчого провадження та майнових претензій з боку стягувача**, а також за відсутності будь-яких відомостей стосовно рішення про стягнення виконавчого збору, є невиправданим втручанням у право особи на мирне володіння своїм майном.

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 05 січня 2024 року у справі № 743/1596/15-ц

Заборона заміни стягувачів у виконавчому провадженні, передбачена **пунктом 10-2 розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження»**, поширюється на пов'язаних з державою агресором осіб, у тому числі юридичних осіб, створених та зареєстрованих відповідно до закону України, серед кінцевих бенефіціарних власників, членів або учасників (акціонерів) яких є громадяни Російської Федерації, які не проживають на території України на законних підставах.

Таке обмеження є тимчасовим, а в абзаці 3 пунктом 10-2 розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження», зокрема передбачено, що на період до припинення або скасування воєнного стану на території України визначені цим Законом строки перериваються та встановлюються з дня припинення або скасування воєнного стану. Тому заявник після усунення обставин, які є підставою для застосування до нього заборони, встановленої вказаним пунктом, або набрання чинності законом щодо врегулювання відносин за участю осіб, пов'язаних з державою-агресором, не буде позбавлений можливості вирішити відповідне процесуальне питання заміни сторони виконавчого провадження.

Постанова Верховного Суду в складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 10 травня 2023 року у справі № 509/84/14-ц

Повноваження виконавця на звернення з позовною заявою, апеляційною скаргою є повноваженням звертатися до суду в інтересах інших осіб (частина друга статті 4, частина четверта статті 42 ЦПК України), **у тому числі з апеляційною скаргою в інтересах стягувача** на судові рішення у справі про поділ спільного майна подружжя, який призвів до неможливості задовольнити вимоги стягувача за рахунок такого майна та виконання судового рішення про стягнення боргу.

За таких обставин апеляційний суд зробив передчасний висновок про закриття апеляційного провадження на підставі пункту 3 частини першої статті 362 ЦПК України, оцінюючи порушення оскарженим судовим рішенням прав та інтересів приватного виконавця, а не стягувача у виконавчому провадженні, в інтересах якого приватний виконавець звернувся з апеляційною скаргою у цій справі.

Велика Палата Верховного Суду зауважує, що правові висновки Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду відповідають правовим висновкам, сформульованим у постанові Великої Палати Верховного Суду від 08.06.2022 у справі № 2-591/11 (ухвала Великої Палати Верховного Суду від 10 січня 2024 року у справі №917/97/23 (провадження № 12-72гс23))

УХВАЛА Великої Палати Верховного Суду від 05 березня 2025 року у справі № 367/252/24 (провадження № 14-21цс25)

право виконавця на подання позову в інтересах боржника

33. Велика Палата Верховного Суду вважає мотиви, викладені в ухвалі Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду від 29 січня 2025 року, обґрунтованими й такими, що містять підстави для прийняття справи до провадження Великої Палати Верховного Суду відповідно до частини четвертої статті 403 ЦПК України, оскільки існує необхідність формування єдиної правозастосовчої практики щодо наявності у приватного / державного виконавця повноважень на звернення до суду з позовом в інтересах учасників виконавчого провадження, зокрема, у спорах, пов'язаних з укладенням боржником правочинів на шкоду кредиторів (франдаторних правочинів).

34. Велика Палата Верховного Суду враховує, що навіть за наявності висновків, сформульованих у її постанові від 08 червня 2022 року у справі № 2-591/11, суди неоднаково застосовують приписи статті 56 ЦПК України у подібних правовідносинах.

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 6 жовтня 2022 року у справі № 201/13239/15-ц (провадження № 14-75цс22)

Строки пред`явлення виконавчого документа до виконання перериваються у разі: 1) пред`явлення виконавчого документа до виконання; 2) надання судом, який розглядав справу як суд першої інстанції, відстрочки або розстрочки виконання рішення. У разі повернення виконавчого документа стягувачу у зв`язку з неможливістю в повному обсязі або частково виконати рішення строк пред`явлення такого документа до виконання після переривання встановлюється з дня його повернення, а в разі повернення виконавчого документа у зв`язку із встановленою законом заборonoю щодо звернення стягнення на майно чи кошти боржника, а також проведення інших виконавчих дій стосовно боржника - з дня закінчення строку дії відповідної заборони (частини четверта та п`ята статті 12 Закону № 1404-VIII).

Повернення виконавчого документа без прийняття до виконання з підстав, визначених у частині четвертій статті 4 та у частині третій статті 5 Закону № 1404-VIII, **не перериває строк пред`явлення такого документа до виконання.**

Постанова Великої Палати Верховного Суду 12 жовтня 2022 року у справі № 183/4196/21 (Провадження № 14-36цс22)

Велика Палата Верховного Суду аналізувала питання заміни сторони у виконавчому провадженні при застосуванні процесуального законодавства, **чинного до 15 грудня 2017 року**. Зокрема, у постанові Великої Палати Верховного Суду від 16 січня 2019 року у справі № 826/7941/17 (провадження № 11-1172апп18) зроблено висновок, що **судовий контроль за виконанням рішень інших органів** покладено законодавством на адміністративні суди.

З метою більш якісного урегулювання спірного питання **15 грудня 2017 року у ЦПК України було внесено зміни**. За вимогами статті 446 ЦПК України процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах, вирішуються судом, який розглядав справу як суд першої інстанції, якщо інше не визначено цим розділом. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням рішень інших органів (посадових осіб), вирішуються судом за місцем виконання відповідного рішення. Оскільки тільки в ЦПК України врегульовано правило заміни сторони виконавчого провадження, порушеного через необхідність виконання рішення **«несудового» органу**, можна зробити такий висновок: **заява про заміну сторони виконавчого провадження, відкритого на виконання виконавчого напису нотаріуса, підлягає розгляду у порядку цивільного судочинства**.

Верховний
Суд

Дякую за увагу!